МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПОСВЕТЕНИ НА ХУМАННОСТТА

КАТЕДРА ПО ПРОПЕДЕВТИКА НА ХИРУРГИЧЕСКИТЕ БОЛЕСТИ –
СЕКЦИЯ ОБЩА ХИРУРГИЯ

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ
ЗА
УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА
„ОБЩА ХИРУРГИЯ”

1. Цел на обучението по дисциплината

Академичният стандарт за учебната дисциплина „Обща Хирургия” цели придобиването на специализирани познания и умения за лечението чрез хирургични методи на вродени и придобити заболявания и травми на органите и системите на човешкото тяло. Главна цел е студентите от специалност „медицина” да се запознаят с теоретично приложените достижения на съвременната наука на хирургичните заболявания - закономерностите и механизмите на възникване, развитие и проявата им, както и основните методи на клинично изследване при хирургично болни. Освен изучаване на семиотиката на хирургичните заболявания, целта на обучението е овладяване на методиката на местното изследване на хирургично болния въз основа на подробна анамнеза, задълбочен клиничен преглед, планиране, извършване и оценка на различни параклинични изследвания. Постигането на тези цели са съобразени с концепцията на МУ Пловдив и съгласно учебната програма по специалността (по система ECST). Обучението отговаря на необходимата квалификация по специалността образователната степен магистър и бакалавър.

2. Учебно съдържание на дисциплината

УЧЕБЕН ПЛАН

Форма на занятията	Хорариум				Кредити
	седмично	V сем.	VI сем.	Общо	
Лекции **Практически упражнения**	**3/2 4/2**	**45 60**	**30 30**	**75 90**	**10,5**
Всичко	**7/4 часа**	**105 часа**	**60 часа**	**165 часа**	

Курс на обучение: 3 курс

Семестри на обучение: V и VI семестър

Изпит: след VI семестър

Хорариум на аудиторните занятия: 165 часа

Лектор: доц. д-р Елеан Зънзов, дм, доц. д-р Атанас Баташки, дм, проф. д-р Пенка Стефанова, дм, проф. д-р Евгени Сакакушев, дм, доц. д-р Бойко Атанасов, дм, проф. д-р Николай Белев, дм, доц. д-р Ваня Анастасова, дм, проф. д-р Юрий Анастасов, дмн, доц. д-р Джевдет Чакъров, дм

Обучението на студентите по пропедевтика на хирургическите болести се извършва съобразно самостоятелно разработената „**квалификационна характеристика на студента**”, визираща най-важните приоритети, цели и задачи на курса обучение. Хронологично са подредени лекции и упражнения за пълна подготовка на студентите.
Приоритетните цели на университета са: Развитието на личностните качества на студентите, насърчаване на тяхната инициативност, създаване на навици на перманентно самообразование и умение сами да се учат, придобиване на „преносими” знания, ключови компетентности и умения. Това намира отражение в учебното съдържание на дисциплината.

https://mu-plovdiv.bg/fakulteti/medicinski/katedri/propedevtika-hirurgichni-bolesti/18-uchebna-programa-po-obshta-i-operativna-hirurgia-za-spetsialnost-meditsina-po-uchebni-planove-20212022-i-2022202/

3. Предпоставки - ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ ПО ДИСЦИПЛИНАТА ПРОПЕДЕВТИКА НА ХИРУРГИЧЕСКИТЕ БОЛЕСТИ:

- Теоретични знания:
  - запознаване с методологията и спецификата на изследване на хирургично болния
  - запознаване с възможностите на съвременната наука на хирургичните заболявания - закономерностите и механизмите на възникване, развитие и проявата им, както и основните методи на клинично изследване при хирургично болни
  - изучаване на семиотиката на хирургичните заболявания
  - изграждането на хирургичната диагноза при пациента, обоснована от анализа на установените хирургични симптоми и синдроми, съчетани с най-важните клинични белези
- Практически умения:
  - овладяване на методиката на местното физикално изследване на хирургично болния въз основа на подробна анамнеза и задълбочен клиничен преглед – оглед, палпация, аускултация, перкусия
  - извършване и оценка на различни параклинични изследвания
  - овладяване на основни хирургични манипулации – инжекции, катетеризации, поставяне на сонди, превръзки, определяне на кръвни групи

4. Академични ресурси

Развитието на академичния състав в клиниката се осъществява съобразно индивидуалните планове за академично развитие на всеки отделен преподавател. Те са съобразени със закона за развитието на кадрите според закона за висшето образование и съвременните преоритети и тенденции на университетскокото обучение по медицина и СДО, в национален и световен мащаб.

Преподавателският състав по дисциплината от секция „Обща хирургия“ към катедра „Пропедевтика на хирургическите болести“ включва: трима (9) хабилитирани преподаватели, участващи в провеждането на лекционния курс и осем (24) нехабилитирани преподаватели за практическите упражнения.

Клиниката прилага методи за контрол на преподавателите и обратна връзка със студентите /**анкетна карта на студента**/, анализът от резултатите на която е предмет на обсъждане и решение на клинични съвети.

5. Материални ресурси

- ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И ПОСОБИЯ ПРИЛАГАНИ В ОБУЧЕНИЕТО:

- ✓ Работа с реални пациенти и всички специфични хирургически консумативи и апаратура, свързани с лечението им в стационара, операционната и приемноконсултативните кабинети – игли, спринцовки, инфузионни системи, инфузомати, аспирационни системи, с-ми за подаване на кислород, катетри, сонди, дренажи, превързочни материали, тест-серуми и пособия за

кръвопреливане, хирургични инструменти, операционно оборудване – маси, лампи, коагулатори и др.

- ✓ Първа клиника по хирургия към УМБАЛ „Св Георги“ ЕАД разполага с четири съвременно оборудвани учебни зали за мултимедийно преподаване и подготвени презентации на PowerPoint за всяко упражнение, обучителни видеофилми на дискове и флашки, работа с макети, модели, илюстрационни табла, мултимедиен прожекционен апарат със сгъваем презентационен екран
- ✓ Секция „Пластично-възстановителна и естетична хирургия и термична травма“ разполага с две зали за обучение с видеонаблюдение с отдалечен достъп в едната операционна зала.
- ✓ Секцията по „Детска хирургия“ разполага с 3 зали за обучение, оборудвани с мултимедия.

6. Лекционно обучение

Лекционният курс се осъществява чрез предварително подготвени мултимедийни презентации, които могат да се предоставят на студентите в платформата Teams. В процеса на подготовката и представянето им, учителите следват систематично принципите на Mc Leish / 1976 /, стимулирайки клиничното мислене, способността за ясно обяснение, ангажираността с пациентите и експертното ниво на знания. Основната цел е да се превърне преподаването в учебен процес.

Учебният план и темите на общата хирургия бяха актуализирани и въведени съвременни теми като трансплантология, минимално инвазивна хирургия, съвременна патогенеза и морфология на доброкачествени и злокачествени новообразувания.

7. Практически упражнения

Осъществява се практичното обучение на трети курс български и чуждестранни студенти по медицина;

- Преддипломно обучение на стажант-лекари;
- Преподаване на студенти по международни програми и световен студентски обмен
- Следдипломно се обучават специализанти и докторанти по хирургия, общо практикуващи лекари и специалисти хирурзи.

За упражненията се предоставят методични указания, ръководства и тестове.

В съответствие с основните приоритети за работа при леглото на болния бяха въведени упражнения предимно с практическа насоченост – изследване на травматично болен, изследване на болен с кръвотечение, както и упражнения за работа с инструменти, придобиване на технически умения за хирургически манипулации и работа в превързочна зала. Поставят се самостоятелни и екипни задачи. С тестове и теми се проверява:

- подготовката на студента,
- резултатите (получени знания и умения) от конкретното упражнение.

8. Семинарни упражнения:

Семинарните упражнения служат за обратна връзка и осъществяване на текущ контрол на придобитите от студентите до момента знания, умения и нагласи. Провеждат се периодично с цялата група, като се изисква предварителна подготовка по темата, която ще се обсъжда. Като методична форма се отдава предимство на работа в екип, екипните дискусии и ролеви игри. Протичат като дискусия с групи студенти, пред които докладчикът-студент защитава своята позицията и заключение по избраната тема. Семинарите завършват с резюме и обобщение от учителя, даващ допълнителни насоки и препоръки. Паралелно с теоретичното упражнение се извършва и преглед на пациенти с подбни та темата оплаквания, за да се онагледи наученият материал.

9. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателите от секцията имат разработени лекции и упражнения по дисциплината, като могат да предоставят същите в електронен вариант при желание. Преподавателят съставя списък с препоръчана литература по дисциплината „Обща хирургия“, включващ всеки неин компонент (лекции, упражнения, проекти).

Списък на препоръчани информационни източници:

1. „ОБЩА ХИРУРГИЯ“ – под редакцията на проф. В. Димитрова, София, 2007 г.
2. „ОСНОВИ НА ХИРУРГИЯТА“ – Ръководство по хирургия с атлас, под редакцията на чл. кор. Д. Дамянов, том. II, София, 2012 г.
3. „РЪКОВОДСТВО ЗА ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ ПО ОБЩА И ОПЕРАТИВНА ХИРУРГИЯ“ – под редакцията на проф. В. Димитрова, София, 2004 г. 4. „ОБЩА И ОПЕРАТИВНА ХИРУРГИЯ“ – под редакцията на проф. Р. Гайдарски, София, 1994г.
5. „РЪКОВОДСТВО ЗА ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ ПО ПРОПЕДЕВТИКА НА ХИРУРГИЧНИТЕ БОЛЕСТИ“ – А. Атанасов, Ив. Груев,Медицина и физкултура 1984г.
6. ЛЕКЦИОНЕН КУРС ПО ХИРУРГИЯ – записки от лекции, 2025/2026 г.
7. На разположение на студентите са богат набор от учебници на английски език, които са осигурени от МУ Пловдив чрез отдалечен достъп в библиотечно-информационната система. Налични са и множество статии, монографии и книги на обучаващите преподаватели по дисциплината в електронен и хартиен вариант.

10. КОНТРОЛ И ОЦЕНКА:

- Текущ контрол:
  - входящи тестове и колоквиуми по раздели на учебната програма
  - докладване и обсъждане на клинични случаи
  - демонстрации на местните методи на изследване на хирургично болния
  - демонстрации на усвоени хирургични манипулации
- Краен контрол:
  - изходящ
  - практически изпит
  - писмен изпит по теми от конспекта
  - устен изпит по теми от конспекта

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ НА ЗНАНИЯТА: тестове; обсъждане на случаи; демонстрации на придобити умения

11. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа се ръководи от преподавателя (асистента), който напътства студента както в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване. Всяко упражнение започва с общи данни по темата, представени от студентите и допълнени от асистента. Предоставят се и материали онлайн, които спомагат за онагледяване на оперативни манипулации и операции.

12. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене да постигне повече.
- Използване на приемните часове за консултации.
- Провеждане на кръжоци.
- Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания, проекти и др. Клиниката прилага методи за контрол на преподавателите и обратна връзка със студентите /**анкетна карта на студента**/, анализът от резултатите на която е предмет на обсъждане и решение на катедрени съвети.

13. Изпити

Текущите оценки, предвидени по учебен план на специалността, се дават за резултатите на студента от семинарни упражнения и две контролни писмени работи - колоквиуми.
Изпитите се провежда по утвърден график в МУ Пловдив.

14. Стандарти за оценяване:

Стандартите за оценяване постиженията на студента обективизират оценките на студентите, които не бива решаващо да зависят субекта на преподавателя.

Оценяването на студента на мултикомпонентния финален изпит е както следва:

- **Отличен (6)** – задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, по хирургия, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на сложни клинични задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията и познаване на информационните източници,

- **Мн. добър (5)** – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси задачи.

- **Добър (4)** – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;

- **Среден (3)** – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи.

- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на занятията по дисциплината, студентите се запознават със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка по хирургия определя в каква степен студентът е постигнал целта на обучението. Оценката е многокомпонентна и включва:

- текущ контрол
- оценка от тест и писмен изпит
- оценка от практичен и краен устен изпит

Коефициентът на значимост (от 0 до 1), е – текуща оценка 0.2, писмен изпит – 0.5, практичен и устен – 0.3. Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост.

- К1.Q1 оценка(и) от текущ контрол и текущи оценки на контролни проверки;
- К2.Q2 оценка от краен писмен изпит/тест и писмен изпит/;
- К3.Q3 оценка от практичен и краен устен изпит;

Крайната оценка = К1.Q1 + К2.Q2 + К3.Q3 = 1

к1 = 0.20; к2= 0.50; к3= 0.30

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

Компопентите, участващи при формиране на оценката и коефициентите на значимост за всяка дисциплина се определят от Академичния съвет с приемане на настоящия академичен стандарт на дисциплината.

При семестриален изпит писмените работи на студентите се оценяват анонимно. Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура обявени предварително. Периода, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от 5 работни дни след датата на изпита.

Всяка дисциплина има характеристика, до която в този си вид се предоставя достъп на студента в началото на обучението. Това изискване се поставя в съответствие с ЗВО чл. 56. ал. 1, „преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание на водения от тях лекционен курс, включващо заглавия и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“.

Академичният стандарт за учебна дисциплина бива утвърден посредством Решение на АС – Протокол № 9/26.11.2015 г. и се публикува на сайта на МУ - Пловдив.
Академичният стандарт за учебната дисциплина Обща хирургия е одобрен на катедрен съвет с протокол № 02/09.04.2026 г.

Ръководител Секция „ Обща хирургия“: …….
Доц. д-р Бойко Атанасов, дм

Ръководител Катедра „Пропедевтика на хирургическите болести“ **: .....**
Доц. д-р Елеан Зънзов, дм